

Fiskerbåd fra Lofoten – De velbyggede både er tæt beslægtede med vikingeskibene

Foreningen NORDEN Fredensborg

Nr. 99 august 2026

fredensborg.foreningen-norden.dk

Vi er på Facebook

Formandens klumme

NORDENS Dag fylder 90 år

Vi hejser flaget, fordi vi nu

i 90 år har fejret det nordiske fællesskab den 23. marts - og vi har brug for det samarbejde mere end nogensinde.

Foreningen NORDEN har siden 1919 arbejdet på at styrke samarbejdet mellem de nordiske folk, lokalsamfund og lande.

Samarbejde handler ikke kun om sikkerhedspolitik, det handler i høj grad om kendskab og venskab folk imellem, om at kunne uddanne sig, arbejde og bo på tværs af grænser. Det handler om praktisk samarbejde om f.eks. miljø og kulturelle fællesskaber.

Den 23. marts 1962 vedtog man Helsingfors-aftalen, som gav samarbejdet en institutionel forankring og skabte rammer for det nordiske samarbejde og dannede grundlag for de rettigheder vi har i dag.

I år kan der for første gang i 30 år blive truffet beslutning om at opdatere den nordiske grundlov, Helsingforsaftalen, som definerer rammerne for samarbejdet i Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd.

I hvert fald besluttede de nordiske regeringer for nylig at nedsætte en kommission, som skal udarbejde et ændringsforslag om at ligestille Færøerne, Grønland og Ålands deltagelse i det nordiske samarbejde.

Udgivet af Foreningen NORDEN

Fredensborg lokalafdeling

norden.fredensborg@gmail.com

cvr 32709745

Redaktion: Lisa Juhler

Ansvarshavende redaktør: Lisa Juhler

Oplag: 100 eksemplarer

Forsidefoto: Fiskerbåd fra Lofoten

Fotograf: Annette Vasstrøm

Foreningen NORDENs bestyrelse:

Lisa Juhler, Kirkeskov alle 9, st, lejl.3

3050 Humlebæk ☎ 2251 0829

Jan Hellen, Bygvænget 826

2980 Kokkedal ☎ 4016 5105

Bjørn Sandberg, Hvedevænget 48,

2980 Kokkedal ☎ 6130 2980

Annette Vasstrøm, Nivåpark 3, 2990

Nivå ☎ 51416021

Kontingent:

Personligt medlemskab: 315 kr.

Husstandsmedlemskab: 410 kr.

Pensionist: 215 kr.

Pensionistpar: 260 kr.

Foreningens konto: Danske Bank

reg nr. 1551 kontonummer 7107110

Tillykke til Norge med et flot resultat

Norge nåede kvartfinalen i fodbold-VM, mens Danmark måtte sidde og ærgre sig på bænken.

Norges store fodboldhelt Erling Braut Haaland kommer fra et område i Norge kaldet Jæren – en lavslette med kyststrækninger, sandstrande og hede i vest og bjerge i øst. I gamle dage bestod landskabet i høj grad af sandet, stenet jord og myrer. Dette landskab skildrede Kitty Kielland (1843-1914 og søster til Alexander Kielland) i mange malerier. Hun fandt logi hos de lokale og drog ud i landskabet og malede det.

Kommende arrangementer

Torsdag den 10. september 2026 kl. 19.00 på Fredensborg Bibliotek

”Den allerliderligste skare – En fortælling om kolonisterne i Grønland 1728-1731.

Et foredrag af forfatterne til bogen af samme navn. Forskningschef Christian Sune Pedersen ved Nationalmuseet fortæller sammen med Museumsinspektør Rasmus Voss og Ph.D-stipendiat Emil Andersen den spændende historie om kolonisering af Grønland i 1700-tallet.

Frederik den 4. besluttede i 1728 at sende kolonister til Grønland. Han skulle bruge mænd og kvinder i den fødedygtige alder. Valget faldt på prostituerede kvinder og mandlige fanger fra landets fængsler.

Arrangør: Foreningen Norden, Fredensborg Lokalfdeling i samarbejde med Fredensborg Bibliotekerne.

Billetter a 60 kr (inkluderer drikkevarer) for medlemmer af Foreningen NORDEN og Biblioteksklubben (for ikke-medlemmer 75 kr) bestilles på fredensborgbibliotekerne.dk/arrangementer

Torsdag den 8. oktober kl. 13-14

Omvisning i den grønlandske samling

Kom med til omvisning i Nationalmuseets Grønlandske Samling med mag.art. i eskimologi Anja Nielsen.

Mødested: Forhallen i Nationalmuseet kl. 12.45

Deltagerpris incl. entré: 200 kr.

Tilmelding senest den 24. september til Lisa Juhler tlf. 22510829 eller mail lisajuhler@gmail.com med navn, tlf og hvilken Norden-afdeling, du er medlem af. Betaling af deltagergebyr aftales efter 24. september

Den grønlandske samling består af artefakter fra forhistorisk tid til nyere tid. Fra Dorset-kulturen i forhistorisk tid over mumierne fra 1400-tallet til Thule-kulturen i 1800-tallet. Det er en fantastisk samling af redskaber, våben, beklædning og både, som fortæller en bevægende beretning om grønlændernes utrolige evne til overlevelse i det smukke og barske Grønland.

Omvisningen er arrangeret af Foreningen NORDENs Nordsjællandskreds.

Mandag den 9. november kl. 19.00 på Humlebæk Bibliotek

Skumringstid i Norden.

Årets tema er Demokrati i Norden. I skumringscafeen vil litteraturformidler Asger Malmose Berndsen oplæse årets tekst fra Johannes Anyurus roman ”De kommer til at drukne i deres mødres tårer”.

Dernæst følger et foredrag om årets tema. Mere om dette senere.

Vi slutter aftenen af med musikalsk underholdning af Anders Haagen Nielsen og Peter Aakjær.

Arrangør: Foreningen NORDEN, Fredensborg Lokalfdeling i samarbejde med Fredensborgbibliotekerne.

Billetter a 60 kr (inkluderer drikkevarer) for medlemmer af Foreningen NORDEN og Biblioteksklubben (for ikke-medlemmer 75 kr) bestilles på fredensborgbibliotekerne.dk/arrangementer

Generalforsamling og foredrag

Vi afholdt generalforsamling og foredrag på Humlebæk Bibliotek torsdag den 26. marts

Vi startede aftenen med et foredrag om mærkedage i Norden. Etnolog Annette Vasstrøm fortalte om nogle af vore nordiske mærkedage og fester og om forskelle og ligheder.

Hvorfor holder man f.eks. ikke Sankt Hans aften i Sverige og hvordan markerer man så midsommersolhverv?

Annette gav os et underholdende og interessant indblik i nordiske traditioner.

Foto: Annette fortæller og viser billeder

Efter foredraget var der generalforsamling. Bestyrelsen fortsætter med Lisa Juhler, Bjørn Sandberg, Jan Hellen og Annette Vasstrøm. Vi vil gerne opfordre vore medlemmer til at melde sig på banen. Vi kan godt bruge nye input og flere friske kræfter.

Udflugt til Humle Bio

Den 27. april var vi i Humle Bio og så den norske spillefilm „Affektionsværdi“.

Filmen er af instruktøren Joachim Trier og vandt Grand Prix i Cannes. Den følger søstrene Nora (Renate Reinsve) og Agnes (Inga Ibsdotter Lilleaas), som genforenes med deres far Gustav (Stellan Skarsgård). Han var tidligere en berømt filminstruktør og drømmer om et comeback.

Gustav tilbyder Nora hovedrollen i sin nye film, men da hun ikke straks slår til, giver han rollen til en Hollywood-stjerne (Ellen Fanning). Så er familie-dramaet i gang.

Vi syntes det var en virkelig god film, som vi gerne anbefaler.

Storbyrejse til Oslo den 11. – 15. juni 2026

Medlemmer af Nordsjællandskredsen var på en dejlig tur i Oslo. Her besøgte de Nasjonalmuseet (de nye), Munch Museet, Frognerparken og meget mere. På deres rundtur i byen kom de også forbi Aker Brygge og Nationaltheatret. Ingen medlemmer fra Fredensborg Lokalfdeling deltog.

Foto: På Bankplassen foran Café Engebret står en skulptur af skuespilleren Johannes Brun (1832-1880)

Se flere fotos fra turen på Hillerød-afdelingens Facebook-side

Med M/S Nordlys langs Norges Kyst *Annette Vasstrøm fortæller*

Fra Bergen til Kirkenes på 6 dage. Hurtigruten lever op til sit navn når dens skibe tilbagelægger 1.250 sømil, svarende til ca. 2.315 km på bare 6 dage. Undervejs lægger skibet til ved de større byer som Trondheim, Ålesund og Tromsø, mens de mindre bosættelser langs kysten og på øerne, der beskytter fastlandet mod Atlanterhavets bølger, også får regelmæssigt besøg af skibene. Ruten startede for præcis 130 år siden som den vigtigste transportrute mellem Syd- og Nordnorge, og den er stadig en vigtig fragtrute, men også umådeligt populær blandt turister.

Hjørundfjorden

En nabofjord til den verdensberømte Geirangerfjorden er den smallere Hjørundfjord, hvor båden lagde til den 2. dag på vej mod Ålesund. Her var der forskellige turmuligheder, bl.a. op i den dramatiske Norangerdal hvor faldende klippestykker fra de stejle fjelde ikke er usædvanligt.

Sæterhytterne i Norangerdalen

Hytterne er bygget op igen i flere omgange, når store klippestykker falder ned over dalen. I nogle tilfælde er en af de små bække i dalen blevet opdæmmet af klippestykkerne, husene helt oversvømmede, og en ny sø er skabt.

Ålesund

Ved kajen i Ålesund.

Byen blev offer for en voldsom brand i 1904, men blev genopbygget bl.a. takket være midler fra den tyske Kejser Wilhelm II, som var en hyppig gæst i det vestnorske landskab. Byen fremstår i dag som et af de flotteste eksempler på Jugendstilen i Norden.

Trondheim – og Nidarosdomen

Domkirken – Norges nationalhelligdom, blev angiveligt opført over Olav den Helliges kiste. Kirken er et imponerende bygningsværk, påbegyndt omkring år 1070 og videreført i de følgende århundreder, præget af både romansk og gotisk stil. Den mægtige facade er dog opført betydeligt senere i årene 1869 – 1968. Siden middelalderen har kirken været et vigtigt pilgrimsmål og besøget i det højloftede kirkerum er en stor oplevelse.

Lofoten

Fra Trondheim krydsede skibet videre til Lofoten via Bodø og krydsede Vestr fjorden. Lofoten har siden tidlig middelalder været centrum for det store torskefiskeri. Fangsten var større end beboerne selv kunne konsumere og således opstod Tørfisken, der blev eksporteret til Middelhavslandene hvor de blev en populær spise i fasteperioder.

Fiskeriet er sæsonbetonet, så fiskere drog op til Lofoten under højsæsonen, hvor de fastboende "nessekonger" tjente gode penge på fiskeriet. De stillede bl.a. bolig og både til rådighed for de omrejsende fiskere, og kontrollerede handlen med fisk.

De velbyggede både er tæt beslægtede med vikingernes som denne 10-mands fiskerbåd, der sikkert også blev anvendt til hvaljagt.

Trollfjorden

Trollfjorden ligger i den nordlige del af Lofoten: Vesterålen. Indsejlingen til fjorden er kun 70 m. bred, men Hurtigrutens skibe formår at sejle ind gennem det trange sund, og svinge rundt inde i fjorden, der ligger omgivet af høje, stejle fjelde. Det kræver dygtigt sømandskab at navigere og svinge skibet rundt i fjorden for at kunne sejle ud igen. Man er så tæt på fjeldsiderne, at man næsten kan røre ved dem. Imens kan man iagttage den bjergtagende natur og de store havørne, som behersker luften over fjorden.

På vej ud af Trollfjorden gennem det trange sund kl. 1 om natten

Finnkirke

Den 5. dag sejlede båden mod Norges nordligste fylke: Finnmark, hjemsted for rensdyr og samer. På vej mod det Nordkapp, 1,5 km fra det nordligste punkt, passerede vi Finnkirke – en naturskabt helligdom, hvor samerne gennem århundreder samles inden den videre færd ud til de fjernere øer – og græsgange. Stedet kaldes Finnkirke i dag på grund af de særlige klippeformationer der henleder tanken på et tårn (t.v.) og et alter (t.h.)

Samefamilien

I stedet for færden til Nordkapp valgte vi at besøge en af de lokale samefamilier hvis vinterkåte ligger i Mehamn. En fin oplevelse, hvor vi hørte om samernes historie, lyttede til joik-sangen og beundrede nogle af de mange smukt forarbejdede genstande som indgår i samernes liv.

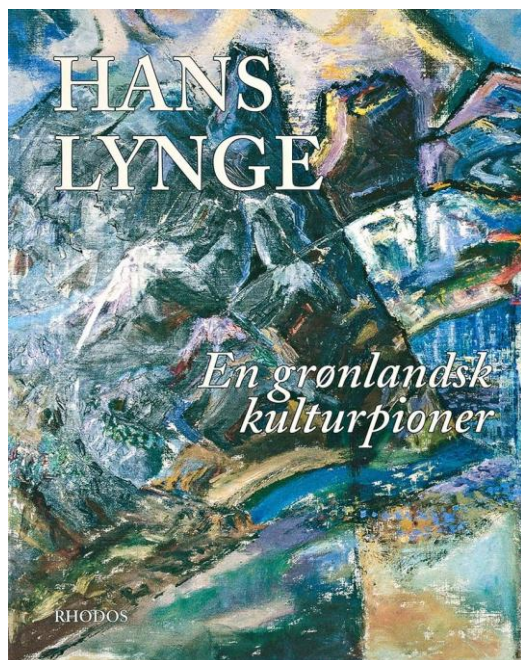

Hans Lynges – Grønlands store kunstner

Torsdag den 26. november kl. 19.30 kan man på Nordatlantens Brygge blive klogere på multikunstneren og debattøren Hans Lynges (1906-88).

Oplæg og samtaler med Jessie Kleemann, Kirsten Thisted og Jens Heinrich om Hans Lynges forfatterskab i litteratursalonen NordOrd

Hans Lynges var billedkunstner, forfatter, debattør og politiker og gennem hele sit liv kæmpede han for den grønlandske kultur og mod umyndiggørelsen af det grønlandske folk.

Han er uddannet kateket fra Grønlands Seminarium i 1927 og fra Det Kongelige Danske Kunstakademi 1947-50.

Hans Lynges hentede især inspiration og motiver i inuiternes sagn- og mytewerden.

I 1950'erne arrangerede kunstneren Bodil Kaalund to udstillinger. Én i Grønland med dansk kunst og én på Louisiana med grønlandsk kunst. Det var første gang den grønlandske kunst blev udstillet i egen ret og ikke som en del af en etnografisk udstilling og det kom til at betyde meget for Hans Lynges

Sammen med Bodil Kaalund startede han i 1973 Grafisk Værksted, i dag Grønlands Kunsthøjskole. Her var Hans Lynges den første leder og senere var han gæsteforelæser.

Foto: Bogforside med tekster af Hans Lynges, 2006.

De 13 gobeliner, der i dag hænger på Nuuks Rådhus er skabt efter forlæg af Hans Lynges og er uden tvivl hans bedst kendte værker.

Hans værker er blevet udstillet flere gange i løbet af årene bl.a. en udstilling kurateret af Nordatlantens Brygge og Bornholm Kunstmuseum i 2010.

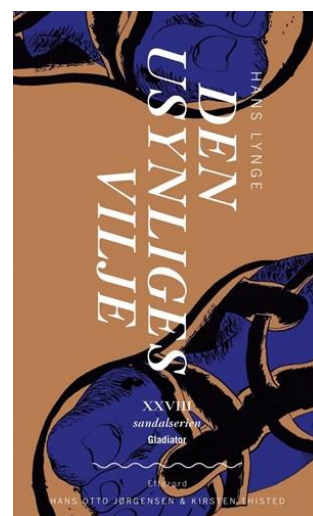
Hans Lynges skrev både på dansk og grønlandsk og blev også indenfor litteraturen en fornyer.

Lynges erindringer *Grønlands Indre Liv* bd. 1-2 kom på dansk i 1981 og 1988.

I hans forfatterskab står fortællingen "Den usynliges vilje" meget stærkt. Her udfolder Hans Lynges sit store kendskab og store kærlighed til det grønlandske folks tro og traditioner.

To brødre trives godt som mennesker og fanger i en lille bygd. De bor sammen med deres mor og en stedfar. En anden ung mand fortæller dem at stedfaderen har dræbt deres far og taget hans plads. Selvom brødrene er glade for stedfaderen skal faderen hævnes. Moderen forsøger at forklare dem årsagen til faderens død, men deres hævnthirst er stor og vild, og de føler sig tvunget til det.

De dræber stedfaderen, men lider efterfølgende af tvivl, anger og fortvildelse. De går hver deres vej gennem fortvildelse til afklaring og en ny begyndelse.

Kilder: Nordatlantens Brygge og lex.dk

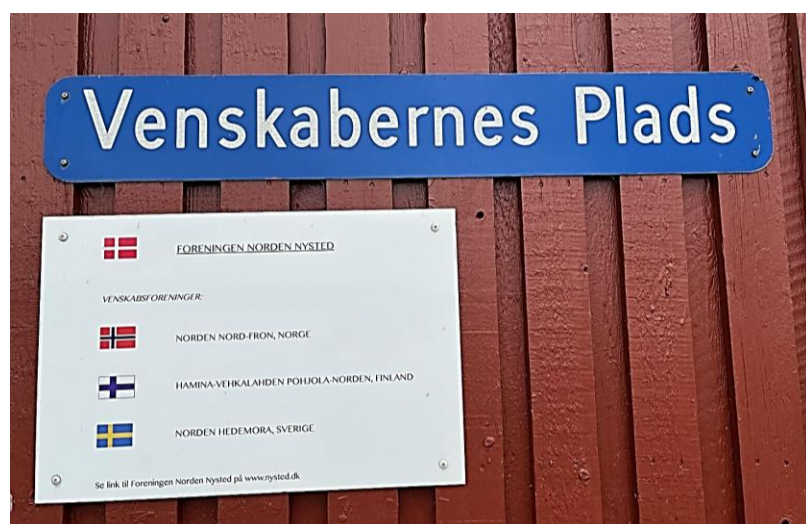
Venskabernes plads i Nysted

Foreningen NORDEN i Nysted på Lolland har venskabsafdelinger i Nord-Fron i Norge, Hamina-Vehkalahti i Finland og i Hedemora i Sverige. Det reklamerer de for i Nysted Havn.

Hedemora by ligger i Hedemora Kommune i Dalarna et par timers kørsel nord for Stockholm. Byen er en købstad grundlagt i middelalderen med ca. 8.000 indbyggere.

Hamina er en by og en kommune, der ligger et par timers kørsel øst for Helsinki. Hamina har en af Finlands vigtigste havne, hvor der især udskibes træprodukter.

Nord-Fron Kommune ligger i Gudbrandsdalen ca. 250 km nord for Oslo. Den har ca. 5.500 indbyggere.

Nysted ligger i Guldborgsund Kommune. Byen er grundlagt i 1200-tallet og er en gammel købstad.

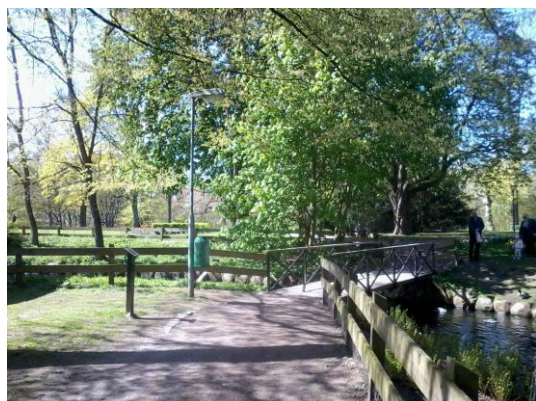
Det er fint sådan at informere om Foreningen NORDEN og nordisk venskab/ *lij*

Fotograf: Jan Hellen

Nordic Youth Summer Camp

Den Nordiske Lejrskole i Hillerød har siden 1969 afholdt sommerlejr for de 11-15 årige fra hele Norden. Mere end 80 unge har hvert år tilbragt 2 uger sammen med aktiviteter og oplevelser.

Nu afholdes der også sommerlejr for de lidt ældre unge. I begyndelsen af august samles unge fra hele Norden i Helsingborg for at deltage i Nordic Youth Camp. Den er en ny nordisk lejr for unge mellem 20 og 25 år, som arrangeres af Foreningerne NORDENs Forbund i samarbejde med de nationale Foreninger NORDEN i Danmark, Færøerne, Grønland, Finland, Island, Norge, Sverige og Åland.

Lejren afholdes for første gang denne sommer og samler deltagere fra hele Norden med det formål at styrke deres viden om nordiske sprog, kultur og samfundsforhold.

I løbet af fem dage i Helsingborg mødes deltagerne på tværs af landegrænser gennem workshops, oplæg, udflugter og gruppearbejde. Årets tema sætter fokus på nordiske sprog og kultur i en tid præget af digitalisering, kunstig intelligens og desinformation. Deltagerne får en enestående mulighed for at opbygge netværk og diskutere spørgsmål, der har betydning for Norden i dag og i fremtiden.

Foto: Landspromenaden i Helsingborg

Nordic Youth Camp er første del af et toårigt projekt. I sommeren 2027 fortsætter initiativet med en ny lejr, hvor fokus vil være på sikkerhedssituationen og beredskab i Norden. Nordic Youth Camp er støttet af Erasmus+ og Clara Lachmanns Fond.

Når sommerens lejre afsluttes, tager deltagerne nye erfaringer, viden og minder med sig hjem.

Foreningen Norden ser lejrene som en vigtig måde at fortsætte arbejdet med at styrke det nordiske fællesskab for kommende generationer. / Kilde: Nyhedsbrev fra landskontoret